“INTERVENTION SUR LE TRANSFERT” (1951)
LACANS 1STE THEORIE OVER DE OVERDRACHT

Deel 2
analyse + structuur

Programma Psychoanalytische Kliniek
16/12/17

Lieven Jonckheere

DORA'S 1ste THESE OF ONTWIKKELING VAN DE WAARHEID EN FREUDS REACTIE DAAROP

Dora's 1ste these of ontwikkeling van de waarheid

- 1ste tijd: Dora poneert De Waarheid:
  "vader heeft relatie met MvrK – en daardoor ben ik onschuldig slachtoffer van opdringerige MrK"
  - "vader heeft relatie met MvrK …"
    - requisitoir Dora ogv perfect gestructureerd en volledig archief van herinneringen (*unerbitterlich scharfen Wahrnehmung* zonder enige *Lücke*)
      somt alle onnozele *fictions*=verzinsels=verhaaltjes op waarmee vader en MvrK relatie proberen te verbergen = bewijs dat ze relatie hebben
      bv Dora betrapt vader samen met MvrK in bos betrapt – uitleg vader: "Ik wou zelfmoord plegen en MvrK is mij gevolgd om op mij in te praten"
      - Dora ziet 'relatie' pas nadat gouvernante haar daar subtiel had op gewezen …
      - quasi paranoïde observatie van Ander
    - ↔ typische chaos verhaal=herinnering in de eigen biografie in hysterie
      - altijd anders verteld, aan andere mensen
      - "onvermogen om levensgeschiedenis op een rijtje te krijgen voor zover die met ziektegeschiedenis samenvalt" – kan ziektegeschiedenis niet op een rijtje krijgen
  - … en daardoor ben ik onschuldig slachtoffer van opdringerige MrK
    - bewijs: kus in winkel + liefdesverklaring aan meer
    - soort hysterische paranoia
      - heeft alles van een 'achtervolgingswaan' (Sém III, IV)
        la voie ineffable, intuitive d'imputer à autrui hostilité et mauvaise intention
        maar zonder taalstoornissen, en dus niet psychotisch
        - seksualisering verhouding tot vader
          - "vader maakt van mij een hoer die MrK moet entertainen …
          - … zodat vader ondertussen zijn ding met MvrK kan doen"
        - verandert verhouding tov vader:
          - kan vader dat 'verraad' niet vergeven
          - begint te eisen tov vader
            - moet relatie met K's verbreken
            - moet haar weer al zijn liefde geven
              vader weigert liefde → Dora eist dat vader *donne ce qu'il n'a pas* (SémV)
        - vader weigert dat
        - leidt tot *distanciation* tov vader
      - van buitenaf gezien: 'komedie' (scabreuze *opérette viennoise* Sém III):
        daß jeder der Männer es vermied, aus dem Benehmen des andern jene Konsequenz zu ziehen, welche für seine eigenen Begehrungen unbequem war
        cf. wat Freud zegt over hysterische jaloezie in contrast met paranoïde jaloezie

- wat zegt dit over Dora's overdracht bij het begin van haar analyse?
  - 1ste tijd beginoverdracht: Dora test of Freud even grote stiekemerd is als 'alle mannen'
    - "Geloof je mij of geloof je je goeie vrienden – waarvan je weet dat ze leugenaars zijn"
      "Ben je even hypocriet als je goede vrienden dwz mijn vader en MrK?"
    - Dora checkt voortdurend of ook Freud niet één en al *Heimlichkeit und krummen Umweg* is
      heimlich=stiekem – *krumm*=slinks
      cf. Proposition 1967: structuur begin analyse
      - *S1=St = Signifiant du transfert* = onschuldig slachtoffer??
        S2=Sq = Signifiant quelconque = Heimlichkeit und krummen Umweg

    Freud heeft geen enkele moeite om Dora te geloven …
    - F weet wat sociale leugen is – hij kent zijn pappenheimers
    - "ik kon haar schets van de vader bezwaarlijk bestrijden"
      (onoprecht, denkt enkel aan eigen bevrediging, vermijdt uit gedrag van MrK consequenties te trekken die voor hemzelf onaangenaam zouden zijn: wil niet zien!)
  - 2de tijd beginoverdracht: Dora wijst Freud op zijn onvermogen tov de realiteit
    - Dora resumeert – correct!!
      "We zijn het er over eens: het is feit dat vader relatie met MvrK heeft …
    - Dora voegt daar in dezelfde adem aan toe – wat Freud niet bevestigd heeft!!
      … en dat ik daardoor aan opdringerige MrK ben blootgesteld …
    - Dora provoceert Freud:
      Daar kun jij toch niets aan veranderen?! Je kunt toch niets aan de feiten veranderen?!"
      typisch begin PA:
      geen *Sujet supposé Savoir* – maar sujet dat eenmaal het alles weet daar niets meer aan kan doen

    Hoe reageert Freud daar op?

Freuds reactie op Dora's 1ste ontwikkeling van de waarheid = these
1ste dialectische omkering = antithese

- Freud vertrekt vanuit een soort 'weten' over 'het slachtoffer' …
  - fixatie op wat ander verkeerd deed, moet verbergen wat men zelf verkeerd deed dwangmatig verwijt aan ander, ook als dat terecht is = afweer van Ubw zelfverwijt
  - Dora verwijt vader wat ze zelf verkeerd gedaan heeft

- … en dus voert Freud een 1ste dialectische omkering of antithese door
  dialectische omkering van de *revendication de la belle âme*
  - "ik ben onschuldig slachtoffer van relatie vader met MvrK" = *revendication de la belle âme*
    verwijzing naar Hegel (*stratégie qui recoupe la phénoménologie hégelienne* (1953))
    - *Belle âme* (*schöne Seele* = flinke ziel) = *loi du coeur*:
      - 'en ik die altijd zo mijn best doe en die altijd het beste wil voor iedereen"
        cf. Dora is een flinke meid: op kinderen passen van K's + wandelen met MrK
      - dat juist ik slachtoffer ben van chaos in grote boze wereld (*dommage*=schade)
        cf. Dora: lastig gevallen worden door MrK
    - *revendication*
      - protest daartegen
      - recht opeisen
        cf. Dora tov vader: moet kappen met K's en zich alleen met haar bezig houden
  - Freud keert *revendication de la belle âme* om = *renversement dialectique*
    - principe: *belle âme* wijzen op eigen aandeel in de chaos waarover ze zo klaagt
      Lacan komt daar heel vaak op terug
      - *belle âme fait plus que d'y participer, elle s'en était faite la cheville et qu'il n'eût pu se poursuivre sans sa complaisance*
      - *belle âme n'est que trop bien adaptée à la réalité de ce chaos, puisqu'elle concourt à sa fabrication* (ingaand tegen PA die aan realiteit wil aanpassen!)
      - *belle âme apporte un secours au désordre du monde (1953)*
      - *belle âme apporte un actif et constant soutien sans quoi cette situation n'eût pu un instant se perpétuer (1953)*
      - *belle âme en a été la cheville, protégeant le chaos* (Sem IV)
    - hoe doet Freud dat concreet tov Dora
      - "je weet wat er gebeurt tussen je vader en MvrK (oa dankzij gouvernante!!)
        - maar je zwijgt daarover tov iedereen (Waarom vertel je mij dat dan??)
          je doet er alles voor om die relatie te verbergen, voor je moeder en MrK
        - meer nog: je hebt al die jaren de relatie begunstigd, bevorderd, in de hand gewerkt (*Vorschub leisten*)" = *sous votre protection vigilante*
      - tegenpleidooi van Freud (even gestructureerd én exhaustief als Dora's requisitoir)
        opsomming alle situaties waarin D het koppel heeft beschermd
        bv als Dora weet dat vader bij MevrK is gaat zij met kinderen van MvrK wandelen
      - kortom: Freud toont Dora dat dwangmatig verwijt aan vader *gedoubleerd* is met Ubw zelfverwijt: "je verwijt je vader zo hard omdat je jezelf Ubw iets te verwijten hebt"
        - "je hebt al die jaren juist hetzelfde als je vader gedaan"
        - "vader en MvrK verbergen relatie via ridicule ficties=verzinsels of sociale leugens – maar jij doet net hetzelfde als vader en MvrK"
          je bent even *heimlich*=stiekem en *krumm*=slinks als je vader

- cf. 1ste tijd sequens Direction (1958)
  Lacan zegt zelf dat zijn 1ste theorie over overdracht culmineert in Direction 1958
  = 1ste radicale ondervraging concept overdracht (Sém XV)
  - 1ste tijd:
    repérage (plaatsbepaling) positie sujet in *réel*=realiteit
    rectification (rechtzetting cf. nieuws) verhouding subject tot *réel*=realiteit
    - imaginaire: *chemin à parcourir avec l'autre*
    - lijkt vaak op *endoctrination préalable*

    dat is waar Freud hier in een 1ste tijd mee bezig is
  - 2de tijd: ontwikkeling overdracht
    gematigd positieve overdracht (prestige, noemt Lacan dat hier!!)
    - die het resultaat is van dialectische omkering van de these (waarheid) van het subject
    - waardoor Dora bereid is tot een nieuwe these, om met nieuw stuk van haar verlangen, waarheid, subjectiviteit te komen
  - 3de tijd: interpretatie

effecten van 1ste preliminaire *renversement=antithese dialectique*
= positieve overdracht (*prestige*)

- Freuds dialectische omkering (antithese) van Dora's ontwikkeling van de waarheid (these) leidt tot een zgn 'milde positieve overdracht'
- doe 'milde positieve overdracht maakt dan weer 2 dingen mogelijk:
  - *précipitation*, zelfs *systématisation* van de symptomen overdrachtsneurose
  - Dora is bereid om nog iets meer van haar eigen waarheid onder ogen te zien, te verdragen

DORA'S 2de THESE OF ONTWIKKELING VAN DE WAARHEID EN FREUDS REACTIE DAAROP

Dora's 2de these of ontwikkeling van de waarheid

- Dora beseft hoe zij zelf chaos = *quadrille* / *menuet* / quaternaire / ballet à 4 = dans met 4 (vader/D/MrK/MvrK) organiseert
  - Dora ziet hoe ze chaos=*quadrille* zelf organiseert !!!
    Dora ziet dat ze even *heimlich*=stiekem en *krumm*=slinks als haar vader is = *intrigante raffinée*
    - Dora aanvaardt Freuds tegenpleidooi
    - maar Dora weet nog altijd niet waarom ze dat dan wel doet
      (cf. infra: om haar relatie tot MvrK te garanderen, door zich met MrK te identificeren
  - Dora ziet misschien ook hoe de mannen meedoen aan die chaos=quadrille???
    ziet Dora dat echt?? In elk geval: Lacan wijst erop dat mannen die chaos=*quadrille* in stand houden via *subtile circulation de cadeaux précieux* = *munificences* (vrijgevigheid)
    mannen geven tegen elkaar op cadeaus aan vrouwen
    wie het meeste cadeaus kan geven is het meeste man?
    - vader
      - geeft grote cadeaus (& geld?) aan MvrK (MrK is toch beetje armoezaaier!)
        compenseert seksueel onvermogen via show van financieel vermogen
        – cf. Dora ziet meteen onderliggende betekenaar of equivoque *Vermögen*
        = *rachat de la carence des prestations sexuelles* (zijn *impuissance*)
      - geeft even grote cadeaus aan Dora én eigen vrouw
        - cadeaus aan Dora = parallelle cadeaus (*dons parallèles)*
          - vaak door MvrK gekozen (haar smaak, Dora krijgt dingen die MvrK al heeft)
            MvrK geeft dus indirect cadeaus aan Dora – via vader
          - *père impuissant* laat Dora zo delen in de S positie van MvrK
        - cadeaus aan eigen vrouw
          - eerbare boete / herstelbetaling
            amende honorable / réparation due à la femme légitime
          - handig gecombineerd met zorg van "goede huisvader van de wet" voor het behoud van het patrimonium *souci du patrimoine*
    - MrK
      - geeft grote cadeaus (& bloemen) aan Dora
        ook seksuele connotatie – geen allusie op zijn onvermogen, maar op zijn seksueel vermogen prestations sexuelles
        oa juwelenkistje
        - cf. droom: juwelenkistje = symbool vrouwelijk geslacht van Dora
        - cf. Diderots *bijoux indiscrets* = vrouwelijke geslachtsorganen spreken en vertellen alles wat ze meegemaakt hebben … (nachtmerrie man!)
      - (parallelle) cadeaus aan MvrK??
        (zou eigenlijk moeten om Dora gerust te stellen??)
  - maar Dora ziet nog altijd niet hoe MvrK die quadrille=chaos mee organiseert …

Freuds reactie op Dora's 2de ontwikkeling van de waarheid = these
2de dialectische omkering = antithese

- Freud begint op MvrK te focussen
  Freud ziet de vraag van Dora's verhouding tot MvrK …
  van waar plots Dora's zeer grote jaloezie tov haar vaders relatie met MvrK?
  waarom neemt Dora haar vader plots relatie met MvrK kwalijk?

- … en dus voert Freud een 2de dialectische omkering door
  - "je jaloezie tov je vaders interesse voor MvrK maskeert je interesse voor MvrK …
    "je bent jaloers op je vaders interesse voor MvrK, omdat je zelf interesse voor MvrK hebt …
    intérêt pour la personne du sujet rival
    … maar die *intérêt* is niet aanvaardbaar voor *discours commun*
    … en dus moet die interesse zich omgekeerd, als jaloezie uiten"
  - Freud alludeert niet op Dora's homoseksuele interesse voor MvrK
    Freud alludeert op Dora's 'oedipale interesse' voor Mvr K als maîtresse van vader (eerder 'moeder' dan 'vrouw'??)

gevolg van Freuds 2de dialectische omkering = positieve overdracht (*prestige*)

Dora weer bereid om nog een stuk van haar waarheid, verlangen, subject onder ogen te zien
Dora klaar voor een nieuwe these

DORA'S 3de THESE OF ONTWIKKELING VAN DE WAARHEID EN FREUDS (ONTBREKENDE) REACTIE DAAROP

Dora's 3de these of ontwikkeling van de waarheid

- Dora ziet de 2 kanten van haar relatie met MvrK
  Dora deelde slaapkamer met MvrK – MrK buitengewerkt!
  en ontdekte daar 2 kanten aan MvrK als vrouw
  - weten MvrK
    - gedeeld weten over MvrK's seksuele relatie met MrK
      - Dora is seksuele vertrouwelinge voor MvrK
        MvrK verklapt intieme details over seks met MrK = seksuele initiatie voor Dora
      - Dora is seksuele raadgeefster voor MvrK
        Dora geeft MvrK goeie raad ivm met haar seksproblemen met MrK

      "niets waarover we het niet gehad zouden hebben"
    - gedeeld weten ivm vader van Dora
      Dora en Mvr K wisselen *tips&tricks* uit over hoe omgaan met haar impotente zieke vader
      ambassadrices mutuelles de leurs désirs auprès du père
  - genot MvrK
    entzuckend weissen Körper = *blancheur ravissante* van het lichaam van MvrK
    - Dora is *ravie* = in vervoering, in verrukking / aan zichzelf ontrukt, buiten zichzelf …
    - … door blankheid van het lichaam van De Vrouw die MvrK is

    cf. infra: Dora staat met mond vol tanden tov oraal object dat melkwit lichaam van MvrK is
    cf. *Ravissement* de Lol V Stein – waar Lacan niet direct naar MvrK verwijst!!!

Freuds reactie op Dora's 3de ontwikkeling van de waarheid = these
Freud mist 3de dialectische omkering = antithese …
… want Freud komt met zijn eigen waarheid = tegenoverdracht

- Freud ziet de vraag die zich vanuit Dora's revelatie van waarheid van haar verhouding tot MvrK stelt
  Freud ziet Dora's *Inkonsequenz* …
  - "MvrK pakt je vader af – en dat maakt je zo jaloers tegenover je vader
    ("heel je ziekte is om je vader ertoe te bewegen MvrK te laten vallen (en naar jou te kijken)!) …
  - … Hoe komt het dan
    - dat je MvrK niet kwalijk neemt dat ze je nog eens extra verraadt
      – door vader te verklappen dat je voortdurend met seks bezig bent en dus die meer-scène met MrK wel gefantaseerd moet hebben?
    - dat je loyaal blijft tov MvrK
      – dat je je vader niet verklapt dat juist MvrK je seksueel geïnitieerd heeft, je seksuele kennis en belangstelling heeft gewekt (*initiation sexuelle*)

    MvrK heeft je erin geluisd:
    - ze *triggert* voortdurend je seksuele belangstelling, je hebt al je seksuele kennis van haar, zij geeft je bv 'pornografische' Mantegazza ("Physiologie der Liebe") …
    - … en dan beschuldigt juist zij je er jou van dat je voortdurend met seks bezig bent

    soort duiding van *belle âme* bij MevrK *par personne interposée*:
    "ze zegt dat jij enkel belangstelling voor seks hebt, terwijl zij juist altijd je belangstelling wekt!"

  besluit: vroeger beschermde je het koppel vader-MvrK – nu bescherm je MvrK

- … maar Freud voert geen 3de dialectische omkering door
  Freud zegt niets …
  hierbij stellen zich 2 vragen:
  - 1ste vraag: wat had Freud kunnen/moeten zeggen aan Dora – volgens Freud zelf
    - interpreteren Dora's overdracht op hem als "Ubw herhaling oedipale relatie met vader"
      interpreteren Dora's overdracht op hem als "even *heimlich*=stiekem & *krumm*=slinks als mijn vader en MrK en alle mannen"
      Lacan volgt hier nog deze piste
    - manipuleren Dora's overdracht op hem als 'goede vader'
    - interpreteren homoseksualiteit (*gynäkophilie*) van Dora's fascinatie voor MvrK
      - niet MvrK als object van de vader
      - maar wel MevrK als niet oedipaal object = oraal object
        Lacan zal later deze piste meer volgen
  - 2de vraag: hoe komt het dat Freud dan toch niets zegt – volgens Lacan
    - Freud verlamd door zijn tegenoverdracht
    - met als gevolg dus Dora's negatieve overdracht en einde van de analyse

- 1ste vraag
  wat had Freud kunnen/moeten zeggen tov Dora – volgens Freud zelf
  Dora n'a pas été analysée jusqu'au bout – mais Freud y a vu clair jusqu'au bout (Sém X)
  - 1ste optie Freud:
    interpreteren Dora's overdracht op hem als "Ubw herhaling oedipale relatie met vader"
    interpreteren Dora's overdracht op hem als "even *heimlich*=stiekem & *krumm*=slinks als mijn vader en MrK en alle mannen"
    - Freud geeft toe dat hij te lang gewacht heeft om overdracht te interpreteren …
      … en die zo "*rechtzeitig Herr zu werden*"
      miskent overdracht niet – maar laat die passeren, omdat hij denkt dat die nog geen 'weerstand' tegen de voortgang van de analyse vormt
      - Freud laat 1ste tekenen overdracht passeren – zowel positief als negatief
        - positieve overdracht
          Ubw materiaal blijft rijkelijk komen …
          (vanuit positieve overdracht op Freud als 'vader'??)
        - negatieve overdracht
          … maar Dora tracht hem wel voortdurend in de positie van onoprechte vader (*Heimlichkeit und krummen Umweg*) te manoeuvreren

        cf. positieve/negatieve overdracht in 2 grote dromen
        - bv 1ste droom
          'hallucinatie' sigarengeur als Dora uit droom ontwaakt
          - Freud ziet wel: Dora's verlangen om van Freud een kus te krijgen, net zoals de kus van MrK (en haar vader) (3 rokers!)
          - Maar Freud beseft niet dat Dora op dat moment bij zichzelf besluit om analyse te stoppen (kiem)
        - 2de droom
          ook hele reeks +/- overdrachtsfenomenen
      - Freud weet niet goed hoe hij overdracht had moeten interpreteren
        - Freud denkt: "ik had kunnen zeggen:
          "heb je *böse Absichte* bij mij gemerkt? Heb je iets over mij gehoord?"
          Freud heeft achteraf zelf wel een paar vermoedens:
          - iets ivm geld?
          - jaloezie Dora tov andere pte die nadien in contact met familie Freud bleef
        - maar Freud aarzelt, omdat hij het gevoel heeft dat hij "een detail gemist heeft, waarachter een belangrijke X schuilt" = X waardoor Freud aan MrK herinnert
          cf. Proposition 1967: structuur begin analyse
          - *S1=St = Signifiant du transfert* = slachtoffer??
          - *S2=Sq=X = Signifiant quelconque = Heimlichkeit und krummen Umweg*
      - vermoedelijk effect
        - *Lösung* overdracht!
  - Freud evalueert die gemiste interpretatie van overdracht
    - sceptisch:
      Dora had waarschijnlijk toch wraak op MrK genomen
      – door te tonen hoe *ohnmächtig und unfähig* Freud als therapeut is …
    - maar desondanks content:
      toch therapeutisch effect!
  - In antwoord op niet goed weten hoe overdracht te interpreteren (*embarras* = verlegenheid) dist Freud 1ste theorie over overdracht weer op
    nl "onbewuste herhaling van oedipale liefde tot de vader"

- In antwoord op niet goed weten hoe overdracht te interpreteren (*embarras* = verlegenheid) vist Freud 1ste theorie over overdracht weer op
  - basis Freuds theorie overdrachtstheorietje in Dora Freud (cf. Lacan Sém I)
    puur S visie op overdracht – vanuit metapsychologie droom (hfst VII Traumdeutung)
    - Ubw *désir* kan zich niet zelf uitdrukken
    - Ubw *désir* komt enkel tot uiting via dagresten
      - dagresten ontdaan van hun betekenis
      - Ubw betekenis op die dagresten overgedragen=*Übertragung*
  - Freuds overdrachtstheorietje in Dora
    plaats overdracht in psychoanalyse als proces in 3 tijden:
    - 1ste tijd: verdwijnen bestaande symptomen
      - ogv tekst patiënt (vrije associatie met Ubw formaties + klacht over symptoom)
      - via *Übersetzungskunst = deuten Träume, extrahieren unbewußten Gedanken*
    - 2de tijd: *Symtombildung sistiert* (stokt), geen *Neubildung Symptomen* meer
      normaliter voortdurend nieuwe symptomen ipv verdwijnende !!
    - 3de tijd: *Übertragungen* ipv nieuwe symptomen
      - wat is overdracht
        - *Gedankenbildungen*
        - *frühere psychische Erlebnisse/Regungen/Phantasien* weer levendig als *aktuelle Beziehung* tot arts – *Ersetzung* vroegere persoon door arts
        - 2 vormen
          - *unveränderte* (= inhoudelijk identieke) *Neudrucke, Neuauflagen* = Ubw
          - gesublimeerde (= inhoudelijk gemilderde) *Nachbildungen, Neubearbeitungen* = Bw
      - onvermijdelijkheid overdracht
        - niet alleen in psychoanalyse
          Psychoanalyse schafft Übertragung nicht, sie deckt sie bloß auf
          cf. hysterie niet door methode maar door dokter genezen (hypnotische suggestie enkel mogelijk ogv overdracht)
        - wel alleen in psychoanalyse
          - overdracht vaak moeilijk te identificeren
            moet geraden uit hindernissen die materiaal ontoegankelijk maken (overdracht = weerstand!!)
          - analyse wekt niet alleen *zärtliche/freundschaftlichen Übertragungen* maar ook *feindseligen Übertragungen*
      - *Handhabung* overdracht = *zu bekämpfen/überwinden/vernichten*
        moeilijkste in een analyse
        - om het even of analyticus *Regung des Kranken in Verbindung mit seiner Person oder mit einer anderen zu überwinden hat*
          größte Hindernis voor PA kan *mächtigsten Hilfsmittel* worden
        - overdracht bewustmaken en *immer wieder vernichten!!*
      - doel overdrachtsanalyse
        Lösung der Übertragung → Überzeugungsempfindung für Richtigkeit der konstruierten Zusammenhänge

- 2de optie Freud:
  profiteren van Dora's vaderoverdracht op hem als 'goede vader' om haar te manipuleren
  - 'warme interesse' voor Dora tonen?
    – als *Ersatz* voor *Zärtlichkeit* waarnaar Dora bij MrK (vanuit vaderliefde) hengelt?
  - beter van niet!!
    - Freud
      "geen rollen spelen / *mich mit anspruchsloser psychologischer Kunst begnügen*"
      cf. hypnose waarbij Freud zich belachelijk voelt ↔ 'wetenschap'
    - Lacan Sém XVII
      - zou neerkomen op moederpositie in overdracht …
      - … en dat zou pas tot *Penisneid* leiden = verwijt meisje aan moeder van haar niet als jongetje geboren te laten worden (genot in privatie door moeder, verdubbeld met verwijt castratie aan vader)
- 3de optie Freud:
  interpreteren homoseksualiteit (*gynäkophilie*) van Dora's fascinatie voor MvrK
  - Freud geeft toe dat hij toen nog in war was rond 'homoseksualiteit' bij hysterica Dora
    - *ehe ich die Bedeutung der homosexuellen Strömung bei den Psychoneurotikern erkannt hatte, bin ich oftmals in der Behandlung von Fällen steckengeblieben oder in völlige Verwirrung geraten*
    - geen kwestie van homoseksualiteit te laat zien, of niet op letten (cf. overdracht) maar niet weten wat homoseksualiteit juist is en wat hij daar in hysterie mee aan moet – en dus niet willen zien!! *passion ignorance* = (tegen)overdrachtspassie
  - wat is Freuds verwarring ivm homoseks bij hysterie?
    ziet niet onderscheid tussen
    - oedipale interesse van Dora voor MvrK als object van de vader = moeder!
    - interesse van Dora voor MvrK als niet-oedipaal object = borst
  - wat is de oorzaak van Freuds verwarring ivm homoseksualiteit bij hysterie?
    - beperkte visie op Oedipus
      naturalistische visie op Oedipus: "vader voor meisje, moeder voor jongen"
    - beperkte visie op hysterie
      ziet niet de structuur van de hysterie
      - de vraag "wat is een vrouw zijn" gesteld via Andere vrouw (MvrK) …
      - … wordt gesteld vanuit identificatie met man (MrK)

    cf. infra: redens waarom Freud volgens Lacan 3de dialectische omkering mist

- 2de vraag
  hoe komt het dat Freud dan toch niets zegt – volgens Lacan: door Freuds 'tegenoverdracht'!
  - tegenoverdracht ≠ persoonlijke sympathieën – als man – die grote impact kunnen hebben!!
    - Freuds sympathie voor Dora's vader én MrK
      latente homoseksualiteit mannen ondereen = basis van sociale band
      cf. inleiding
    - Freuds sympathie voor Dora
      - vanuit Freuds sympathie voor haar vader: "heel haar papa"
      - vanuit Freuds eigen Ubw – nl relatie tot zus
        cf. keuze pseudoniem Dora ipv Ida (Bauer)
        - Freud kindertijd: zus heet Rosa → kindermeisje mag haar naam Rosa niet behouden → zus Rosa noemt kindermeisje Dora
          Freud: "arme mensen, zelfs hun naam mogen ze niet behouden"
        - nu: nood aan discretie → pte Ida Bauer mag naam niet behouden → Freud noemt haar ook Dora, net zoals zijn zus met haar dienstmeisje deed
      - Lacan – soort verliefdheid van Freud
        - *tout juste si on ne peut pas dire qu'il l'a aimée* (1953)
        - Freuds implicatie → casus Dora = *Princesse de Clèves* (16j meisje=Dora uitgehuwelijkt aan prins van Clèves=MrK waarvoor ze niets voelt) met prop in mond (Dora mag niet protesteren tegen Freuds dwang!)
  - tegenoverdracht = *préjugés, passions, embarras, erreurs / manque d'info* – als analyticus – die tot negatieve overdracht kunnen leiden

- tegenoverdracht = *préjugés, passions, embarras, erreurs / manque d'info* – als analyticus – en die tot negatieve overdracht kunnen leiden
  - analyticus wil wat hij zelf 'weet' dat goed is voor patiënt
    - eigen symbolisch promoten:
      analyticus spreekt vanuit eigen waarheid
    - via het eigen imaginaire:
      analyticus zet eigen ego in om ego van pt te *repétrir*=herkneden (Sém I)
  - Freuds 'weten' van wat goed is voor Dora, wordt bepaald door zijn 'naturalistische' visie op Oedipus
    - Freuds visie op Oedipus als samenvatting van een natuurlijk gegeven
      - meisje moet van jongetje houden
        refrain connu: comme le fil est pour l'aiguille, la fille est pour le garçon
      - consequentie
        une fille s'arrange toute seule quand un Messieur lui saute dessus
        une fille n'a pas à être dégoûtée wanneer ze penis voelt
    - Freuds naturalistische visie op Oedipus blijkt uit
      de manier waarop Dora zich volgens Freud tov MrK en MvrK moet verhouden
      - Dora moet verliefd zijn op MrK=vadersubstituut
        – Freud insisteert daarop iets te veel
        acharnement, interventionisme, forceren van Freud om Dora ertoe te brengen om MrK als *objet de son désir* te erkennen
        - Freud ziet niet dat MrK voor Dora geen objet is, maar haar ego:
          Dora identificeert zich op imaginaire wijze met MrK
          - forceert Dora voortdurend om die identificatie met MrK op te geven en hem als object te nemen (1958
            Dora moet MrK graag zien ipv zich met hem te identificeren
          - wijzigen ego Dora – zodat ze met MrK wil 'trouwen' (Sém I)
        - tegen alles en iedereen in
          - heel veel materiaal is daarmee onverzoenbaar
          - Dora wordt alsmaar sceptischer
            cf. Freud toont dat hij tevreden is dat Dora zijn interpretatie van haar liefde tot MrK eindelijk aanvaardt ('logisch' besluit uit interpretatie 2de droom) →Dora geringschattend: *"Was ist denn da viel herausgekommen?"*
        - evaluatie door Lacan (Sém V)
          - sowieso verkeerd om hysterie op bepaald *désir* vast te pinnen
            hysterie = *désir de désir* als defensie tegen *désir de l'A*
          - maar relativeert toch ook wel Freuds 'interventionisme'
            - blijkt toch *efficace* voor *résolution* symptoom
            - Freud vertegenwoordigde daarmee toen nog niet de heersende ideologie
              X die Freud in *l'immédia*t ontdekt / ook nieuw voor Dora
              nu sanctioneert therapie gewoon dat bestaand *préjugé*
      - Dora kan niet verliefd zijn op MvrK=object
        – Freud negeert dat
        Freud ziet niet dat MvrK Dora's *objet* is
        los van oedipale verhouding tot MvrK als objet (=moeder) van haar vader

hét bewijs dat MvrK Dora's object is, en niet MrK = scène aan het meer

- meer-scène = p*assage à l'acte*
  Dora 16j op wandel met MrK – om vader met MvrK alleen te laten
  - MrK steekt van wal met *Begrundung*=motivering=inleiding:
    "Sie wissen, Ich habe nichts an meiner Frau …
    "mijn vrouw is niets voor mij" / "kant van mijn vrouw is er niets" / "mijn vrouw is niet in het circuit"
  - meteen overreactie Dora
    - laat MrK niet uitspreken
      heeft meteen door dat MrK haar zijn liefde zal verklaren:
    - *passage à l'acte*
      - geeft MrK klap in gezicht
      - loopt weg = *se précipite hors la scène*
- waardoor komt Dora tot die *passage à l'acte* = (mep + weglopen)
  waardoor is Dora op dat moment zo van slag?
  totaal verschillende benaderingen Freud ≠ Lacan!!!

- Freuds uitleg voor Dora's *passage à l'acte*
  vanuit Dora's dubbelheid/ambivalentie
  Dora schrikt terug voor vervolg van MrK's *"Ich habe nichts an meiner Frau"*
  nl het al lang door haar verlangde 'huwelijksaanzoek' van MrK
  Freud twijfelt wel: *Wenn Dora Herrn K. geliebt, wie begründet sich die brutale, auf Erbitterung deutende Form dieser Abweisung? Wie konnte ein verliebtes Mädchen in der keineswegs lump oder anstößig vorgebrachten Werbung eine Beleidigung sehen?*
- Lacans uitleg voor Dora's *passage à l'acte*
  MrK's *"Ich habe nichts an meiner Frau"* doorbreekt op zich de quadrille Dora/MvrK/MrK/vader (= *acting out*!!)
  - MrK "Ik heb niets aan MvrK" → *embarras* Dora
    passage à l'acte door samenkomen van 2 uitlokkende factoren (SémX)
    - *embarras = sujet effacé par la barre*
      embarras ("wat nu?") door MrK's *"Ich habe nichts an meiner Frau"*
    - *émotion (ex-movere) = désordre de mouvement* – 'gedragsstoornis'
      émotion door verhaal meid over MrK net voordien??
  - MrK "Ik heb niets aan MvrK" → identificatie Dora met MrK stort in
    - instorten identificatie
      "Is uw vrouw niets voor u, dan zijt gij voor mij ook niets meer"
      MrK was maar een 'middel'=identificatie om zich voor MvrK te kunnen interesseren
      = *semblable lui ravit son existence* (Sém V)
      = *effondrement* Dora's identificatie met MrK, met zijn *insignes masculins* (die bij haar vader ontbreken)
      = "si MvrK *ne vous fait pas bander,* dan ben je even *impuissant* als vader tov MvrK" (ook geen imaginaire fallus)
    - gevolgen van instorten identificatie – dubbel:
      - ontwaarding MvrK = verbreking *ensorcellement* door MvrK
        (Dora schiet wakker in een wereld zonder 'De Vrouw'
        "MrK interesseert zich niet voor MvrK maar voor mij
        → vader interesseert zich voor MvrK en dus niet voor mij"
      - Dora staat alleen tov genot A
        Dora staat alleen tov MvrK's *entzuckend weissen Körper*
        cf. afonie Dora als MrK tijdelijk 'weg' is
        Dora wil het weten als middel van genot, in dienst van de gecastreerde meester die zij belichaamt (Sém XVI)???
  - MrK "ik heb niets aan MvrK" = herhaling *heimliche* en krumme discours van vader en MrK
    - Ubw: Dora herkent vaders discours om MvrK binnen te doen
      "Ich habe ich nichts an meiner eigenen Frau" (tov Freud)
    - Bw: Dora herkent MrK's discours om meid binnen te doen
      vlak voordien bekende meid aan Dora dat MrK haar had verleid
      - *Begrundung: "Ich habe nichts an/von meiner Frau"*
      - meid geeft toe …
      - … en MrK ziet vanaf dat moment die meid niet meer staan

- gevolgen meer-scène
  - onmiddellijk gevolg = begin 'zenuwziekte' Dora (iedereen vindt Dora 'ziek')
    - Dora wil geen omgang meer met MrK en Mvr
      Dora neemt vader kwalijk dat hij zich door MrK en MvrK laat overtuigen dat meer-scène haar ziekelijke fantasie is
    - ironie: Dora wil niet meer *soutien* voor *commune infirmité* spelen, wil niet langer meewerken aan het in stand houden van de fictie die relatie vader met MvrK verbergt
  - gevolg na 9 maand = latent zwangerschapsfantasma
    - conversie
      pseudo-appendicitis (pijn onderbuik) – trekkebeent nadien
    - 9 maand na meer-scène, zegt Dora (eigenlijk 15 maand = ook heel betekenisvol cijfer voor Dora)

    klassieke hysterie – vanuit *identification virile* (met MrK??)
    voor Freud hét ultieme bewijs van Dora's liefde voor MrK
    denkt dat hij Dora via die interpretatie van haar pseudo-appendicitis eindelijk tot bekentenis van liefde voor MrK heeft kunnen dwingen (duiding 2de droom)
  - gevolg op lange termijn = voorbijgaande *névralgie* in eigen gezicht
    retour van klap in gezicht van MrK = identificatie met MrK

gevolg van Freuds missen van 3de dialectische omkering = negatieve overdracht

- negatieve overdracht

- Freud ziet negatieve overdracht niet (of toch te laat!!)
  - Freud veronderstelt nog altijd positieve overdracht …
    Dora moet beetje verliefd op mij zijn" (als opvolger van vader en MrK)
  - … maar is in feite 'negatieve' overdracht' geworden
    - Freuds tegenoverdracht
      - Freud zet Dora op verkeerde been (*feintée*)
      - vanuit zijn tegenoverdracht, met zijn Oedipale interpretaties ("je moet MrK graag zien")
    - Dora's reactie
      - Dora voelt nog scherper dat Freud zelf op verkeerde been staat
        ze voelt zijn tegenoverdracht=vooroordelen
      - ontwikkelt (negatieve) overdracht
        - toont hoe ze haar objecten vorm geeft / trekt zich terug op vroegere posities
          = reële van overdracht !!!
        - kan die posities op dat moment echter maar innemen door haar *moi* te laten gelden
          = herstel van het imaginaire=narcisme

        Lacan noemt dat een vooruitgang???

- hoe vertaalt negatieve overdracht zich?
  alle 'mannen' worden afgevoerd!

- hoe vertaalt negatieve overdracht zich?
  alle 'mannen' worden afgevoerd!
  - einde analyse: Dora geeft Freud de bons
    - verrast Freud door plots te zeggen dat ze stopt
      - besluit om te stoppen na sigarengeurhallucinatie bij ontwaken uit droom
        - Freud: sigarengeurhallucinatie is uiting van positieve overdracht
          - uiting van Dora's verlangen naar kus van vader=MrK=Freud …
          - … zoals ze rookkus van vader (bij vorming Ik) én MrK (winkel-scène) kreeg
        - Lacan: sigarengeurhallucinatie is uiting van negatieve overdracht
      - Dora zegt Freud dat pas na 14 dagen
        ontslaat Freud dus zoals een meid/gouvernante in Wien – nl vooropzeg 14 dagen
    - daardoor slechts *Bruchstück* van een PA – geen volledige PA
  - kort na einde analyse: Dora doet MrK bekennen en maakt zich van hem los
    - Dora doet MrK bekennen dat zij de meer-scène niet gefantaseerd heeft
      - 'pakt' MrK daarop na plotse dood van een van zijn kinderen!!
      - meldt bekentenis van MrK meteen triomfantelijk aan vader
      - als MrK Dora later terugziet, is die volledig in de war en loopt hij onder een koets
        op dat moment komt Dora van MrK los
    - MvrK bekent niet, maar ontkent ook niet dat ze relatie met vader heeft
      - Had Dora nog nooit gedaan!!
      - daarmee gaat Dora niet naar haar vader???

    satisfaction van *savoir sur la vérité* (Sém XVII) feiten waaraan niets te doen is!!
    - Dora heeft iedereen waarheid laten zien (waarvan ze maar al te goed weet dat deze niet de ultieme waarheid is) – nl "MrK valt mij lastig, zonder dat ik dat wil"
    - dat is voldoende om met analyse te kunnen stoppen
  - finaal
    - Dora maakt zich los van vader = *losreissen – und dem Leben wiedergewonnen??*
      - 1904 Dora 22j huwt
        - Ernst Adler = ingenieur in textielfabriek vader – ook componist
        - ondanks vroegere dure eed nooit te zullen trouwen (venten deugen niet)
        - zoon Kurt Herbert Adler = dirigent aan San Francisco Opera Company
      - Blijft flink hysterisch – dem Leben wiedergewonnen???
        - 1922-1923 Dora 40j weer in analyse – bij Felix Deutsch
          "walgelijke hysterie": conversie (kan niet meer lopen) + paranoïde opstoten
        - Joodse Dora bekeert zich tot christendom (oplossing hysterie??)
    - Dora blijkbaar niet los van MvrK!!
      - 1932 Dora 50j weduwe → weer contact met MvrK (weduwe)
      - starten samen bridgeschool voor dames!!
    - Einde Dora
      - 1939 Dora vlucht zoon achterna naar USA
      - 1945 Dora 63j sterft aan kanker

wat had Freud kunnen/moeten zeggen tov Dora – volgens Lacan = 4de dialectische omkering van Dora's waarheid

3 mogelijkheden

- Intervention 1951: *neutralité analytique* = *position du pur dialecticien*
  oedipale interpretatie: "je denkt dat ik even *heimlich* en *krumm* ben als vader en MrK"
- Sém I 1953: *nommer le désir*
- Sém X 1963: *viser l'objet*

"Intervention sur le transfert" (1951): *neutralité analytique = position du pur dialecticien*
la neutralité analytique prend son sens authentique de la position du pur dialecticien

- (oedipale??) interpretatie overdracht Dora:
  "Je schrijft mij dezelfde *heimliche* en *krumme* intenties als MrK toe"
  Lacan is het eens met wat Freud zelf dacht dat hij had moeten doen (cf. supra)
  maar herformuleert dat in dialectische termen
  - op basis van *non-agir positif*
    neutralité analytique = Lacans herformulering van *neutralité bienveillante*
    - Freud enkel over *Indifferenz* en *gleichschwebende Aufmerksamkeit*
    - Bergler, 1937 *benevolent neutrality*
      vanuit Strachey's ongelukkige vertaling van Freuds *Indifferenz*
  - dood punt in dialectiek vullen met een *leurre* (aas, lokmiddel)
    se mettre en jeu en personne – comme substitut de MrK
    in dit geval zeggen "je schrijft mij zelfde intenties als MrK toe"

- wat zou gevolg van deze oedipale interpretatie van de overdracht geweest zijn?
  - volgens Freud (cf. supra): Dora zou geheim overdracht prijsgeven!!
    revelatie van detail waarachter belangrijke X school – X waardoor Freud aan MrK herinnert
    cf. S1=St = onschuld → S2=Sq=X = *heimlich* & *krumm*
  - volgens Lacan: Dora zou MvrK als (niet oedipaal) object onderkend hebben
    - via *Verneinung* ("gij zult denken dat MvrK mijn object is, maar …") …
    - … zou Dora gezien hebben
      - wat haar fantasma is
      - hoe haar fantasma man-vrouw verhouding bepaalt
        Dora zou gezien hebben wat plaats MrK=man en MvrK=vrouw in haar fantasma is
        - MvrK=vrouw = orale object
        - MrK= man = imaginaire Ik-identificatie

      cf. hieronder: Lacan noemt dat fantasma hier *matrice imaginaire* of *imago originelle*

- Dora zou gezien hebben wat haar *matrice imaginaire (imago originelle)* = fantasma is
  - imaginaire matrijs = fantasma
    - dekherinnering??
    - fantasmatisch scenario!!
  - imaginaire matrijs van het fantasma gebaseerd op Dora's 1ste herinnering
    Dora herinnert zich zeer duidelijk beeld uit *Kleinkinderjahren*
    "ik zit in hoek op de grond
    - ik zuig op linkerduim
    - ik trek met rechterhand (ritmisch) aan oor broertje (1½ jaar ouder – zit er rustig bij)"

    = *vollständige Art der Selbstbefriedigung durch Lutschen*
- Dora zou gezien hebben dat die matrijs=fantasma bepalend is voor man-vrouw-verhouding waarin ze telkens opnieuw verwikkeld geraakt (herhalingsdwang!!)
  matrijs=fantasma bepaalt 'betekenis die MrK en MvrK' voor Dora hebben
  matrijs=fantasma bepaalt dat Dora enkel relatie tot MvrK heeft via MrK
  intrige=quadrille tussen Dora, vader, MrK en MvrK is *acting out* van matrijs=fantasma
  - betekenis vrouw = verhouding tot MvrK
    vanuit fantasmatische "ik zuig op linkerduim"
    - vertrekpunt: dubbel mysterie van eigen vrouwelijkheid voor Dora
      Dora vraagt zich af "wat is het een vrouw te zijn?" (Sém III)
      - eerst: *jouissance* eigen lichaam, genietend lichaam
        hoe *féminité corporelle* = 'genitale natuur' (= niet fallische) op zich nemen
        hoe het eigen genot op zich nemen
      - van daaruit: *objet du désir*
        hoe zichzelf aanvaarden als *objet du désir de l'homme*
    - om dat dubbel mysterie te kunnen ondervragen richt Dora zich tot De Vrouw
      De Vrouw komt ipv eigen spiegelbeeld!!
      - De Vrouw = Madonna
        - 2 uur *still träumender Bewunderung v*oor sixtijnse Madonna (Dresden)
        - christelijke oplossing: vrouw = transcendent object van Gods verlangen
      - De Vrouw = MvrK
        - cf. Dora deelt slaapkamer met MvrK
          - Dora is vertrouwelinge en raadgeefster van MvrK ivm haar seksuele problemen met MrK – "niets waarover we het niet hadden"
          - Dora en MvrK wisselen *tips&tricks* over omgang met impotente vader
            ambassadrices mutuelles de leurs désirs auprès du père
            hoe kan MvrK zichzelf als *objet du désir de l'homme* aanvaarden?
        - Mvr K = weten ivm object van verlangen van de man zijn
    - echter probleem met De Vrouw: De Vrouw = oraal driftobject = borst!!

- echter probleem met De Vrouw: De Vrouw = oraal driftobject = borst!!
  oraal driftobject (a) verschijnt in De Vrouw / moedersmet (borst!) aan De Vrouw
  → Dora is *entzuckt* of *ravie* tov De Vrouw = met open mond naar de borst gapen
  - Madonna = borst
    - 2 uur *still träumender Bewunderung* voor sixtijnse Madonna
    - Dora staat met open mond tov Madonna
      - Freud vraagt Dora: "wat bevalt je zo aan dat beeld?"
      - Dora stamelt: "de Madonna!"
  - MvrK = borst
    - Dora is *entzückt* = *ravie* = buiten zichzelf …
      … door *weissen Körper* van MvrK = melkwit lichaam – lichaam=borst
    - Dora staat met open mond tov wit lichaam van MvrK
      cf. conversiesymptoom afonie=fluistermanie – telkens MrK weg is
      cf. 2 mogelijke interpretaties afonie
      - Freud: afonie = verhouding Dora tot MrK=Vader
        - MrK weg → spreken heeft geen zin
        - afonie = oedipale verlangen naar MrK
          afonie = oedipale verlangen naar vader (in identificatie met MvrK die vader pijpt)
      - Lacan: afonie = verhouding Dora tot MvrK=borst
        - MrK weg → Dora *tête à tête* met MvrK, als orale objet du *désir* …
        - afonie = uiting van erotisering van het orale
          afonie = orale=spreken geblokkeerd door genot orale pulsie
          afonie = borst verplettert Dora, ontneemt adem om te spreken
          cf. *succubus* – cf. Roth "The Breast"

        Lacan benadert afonie op 2 wijzen
        - afonie = S1 (Sém XII)
          S1 (afonie) *représente sujet* Dora voor S2 (lichaam MvrK)
        - afonie = a (Sém XVI)
          cf. 2 kanten hysterie
          - S1=Φ (*faire l'homme*) *représente sujet femme* bij S2 (*La Femme)*
            La Femme est supposée savoir
            - *ce qu'elle veut=désire*
            - *ce que l'homme veut=désire (sait ce qu'il faut pour la jouissance de l'homme) …*
              … maar die man is wel *inaccessible*, zelfs dood (*necrofilie*)
          - symptoom (afonie) = a
            er blijft een rest, langs de kant van het subject = a
            corps vidé de jouissance (= verdwijnen *sensibilité* of *motricité* in conversie)
- gevolgen van het verschijnen van a=borst in i(a) = het beeld van De Vrouw
  beeld van De Vrouw dreigt uiteen te vallen
  → Dora kan eigen vrouwelijkheid/lichaam niet via beeld van De Vrouw assumeren
- oplossing
  verhouding met De Vrouw kan enkel als ze bemiddeld wordt via man
  in directe verhouding wordt De Vrouw immers altijd stuk 'moeder' cf. melkwit lichaam – en dreigt ze uit elkaar te vallen

- betekenis van man = verhouding tot MrK
  vanuit fantasmatische “ik trek aan oor ouder broertje”!!! (stout??!!)
  - dubbele verhouding Dora met MrK
    - afwezige MrK = *adorateur lointain* van Dora
      cf. *femme = objet d’un désir divin*
      maar dan wordt Dora afoon doordat ze alleen tov MvrK haar lichaam=borst staat!
    - aanwezige MrK – dubbele functie!!
      wat is verhouding tussen beide?? i(a) als fixatie van verglijdende S1??
      - man (MrK) = ego van Dora – man = i(a)
        - door narcistische identificatie met echte man (MrK) krijgt Dora een ego …
        - … waarmee Dora haar hysterische vraag “wat is het een vrouw te zijn” aan De Vrouw (MvrK) kan stellen
          … waarmee Dora *rapport* met De Vrouw (MvrK) aangaan
      - man (MrK) = ‘metafoor’ voor Dora als sujet – man = S1 (Sém IV)
        - Dora = hysterisch subject dat *ne peut rien dire de ce qu’elle est* …
        - … en moet dus altijd gerepresenteerd worden door betekenaars
          … en dus quadrille (en vooral MrK) = permanente metafoor
  - met welk type man kan Dora zich als ego identificeren?

- met welk type man kan Dora zich als ego identificeren?
  - afstammeling van fantasmatische broertje???
    - "Dora trekt aan oor van 1½ jaar ouder broertje"
    - man/MrK = 'stout ouder broertje', dat Dora schoolmeesterachtig aan oren trekt
  - alternatief voor oedipale vader!!
    - man (MrK) moet *puissant* zijn ↔ *père impuissant*
      - onvermogende vader = *père impuissant*
        - onvermogen vader
          - *impuissance* = *carence phallique* (IV) + veel ziek (tbc)
          - *rapport sexuel* vader met MvrK = verpleegd worden door MvrK
        - reactie Dora op onvermogen vader
          - eerst: *substitution imaginaire* van Dora *au père comme impuissant*
            cf enuresis Dora als kind
          - later: *amour* tov *père idéalisé*
            - juist door het gemis van vader zo aan vader gehecht
              vraagt *amour père – mais l'aime pour ce qu'il donne pas* (IV)
              cf. *ancien géniteur* = *force de création en puissance* (XVII)
            - arrangeert dat *père aime une femme au-delà d'elle* = MvrK
              - vanuit de vraag:
                comment désirer une femme quand on est impuissant
              - daarvoor is blijkbaar geen penis=fallische nodig …

              voor vader én voor Dora *le désir ne peut être satisfait*
              soutenir le désir (van A en sujet) *comme insatisfait*
              soutenir désir du père par procuration (XI)
      - vermogende man = *MrK puissant*
        - *insignes masculins* = imaginaire fallus
          - Dora schrijft MrK imaginaire fallus toe
            - MrK heeft penis ipv *père impuissant*
            - MrK heeft penis ipv Dora

            penis MrK is voor De Vrouw – penis weg en weer tussen beiden
            Dora heureuse de laisser cet objet (penis) à une Autre (XVII)
          - MrK moet De Vrouw adoreren
            MrK mag Dora graag zien, maar binnen context van fallische adoratie tov MvrK, van het weg en weer gaan van I fallus tussen hem en MvrK
        - *einziger Zug* van vader = sigarengeur
          - uit moment van eerste ik-vorming)
          - cf. sigarengeur bij ontwaken uit droom
        - cf. MrK verwijst vader naar Freud – MrK heeft soort greep op vader
          MrK = Autre van de Autre die vader is??
    - … maar man (MrK) moet toch ook blijk geven van 'gemis van het verlangen'
      identificatie Dora met MrK ogv gedeeld gemis = 3de identificatie Massenpsychologie
      - terugkeer van het gemis van de vader??
      - Dora ziet dat *MrK est devant le même problème de désir* (V, VIII)

- fantasma = fixatie ego-identificatie met man (MrK) (IV, V, VIII)
  - fantasma hysterie = *engluement* in ego-identificatie met man
    identificatie met MrK als a=ander + désir tov MvrK = fantasma
  - cf VIII formule hysterisch fantasma
    - Dora = I castratie … (-φ)
      … Dora identificeert zich in haar ego met ander mét fallus = MrK (a) …
    - … om het mysterie van de Ander = MvrK intact te kunnen houden (A)
      … om in Andere vrouw te kunnen blijven geloven (A)
- ego-identificatie met man (MrK) is niet zonder agressie
  - tov MrK: *passage à l'acte* = klap + weglopen in de meer-scène
    - MrK beschouwt niet MvrK maar Dora als *objet du désir*
    - Dora kan zich niet meer met hem identificeren
  - tov Freud: einde PA

samenvatting van mogelijk effect van interpretatie overdracht – volgens Lacan

- erkenning van wat MvrK voor Dora is …
  aveu van het ultiem geheim van wat Dora zo fascineert aan MvrK
  - haar lichamelijkheid – het genot van het vrouwelijk lichaam
  - haar weten over het seksuele – hoe *objet du désir* voor man zijn

  voorheen kon Dora dat maar ondervragen in een imaginaire identificatie met MrK als ego
- … had Dora kunnen brengen tot erkenning van het *objet viril*
  dwz zichzelf als *objet du désir* van man accepteren

- einde PA – volgens Lacan (1951)
  - integratie subject (verleden) in universele=rationele (*discours en devenir*) = doel dialectiek
    heel Hegeliaans
  - *orthodramatisation de la subjectivité du patient*
    - JAM choses de finesse 10/06/09
      rectifier la dramatisation de son expérience par le sujet
    - maar wat is *dramatisation de la subjectivité*??
      dramatisation = symbolisering?? Zichzelf oedipaal verhaaltje vertellen??

Sém I (1954): *nommer le désir*
= interpreteren homoseksualiteit tov MvrK – vanuit structurele visie op hysterie

wat Freud toen nog niet kon (cf. supra)

cf. dubbele spiegelopstelling

- hysterie
  oscillatie subjectieve positie Dora in verhouding tot MvrK
  - MvrK = *objet narcissique / image magnifiée* → *amour*=*Verliebtheit* tov MvrK
  - MvrK = *objet oral* (niet oedipaal!!) → *désir* tov MvrK
    dit is een moment van *angoisse*
- interpretatie
  - *désir* benoemen telkens MvrK als *objet oral* geviseerd wordt
    – of Dora toelaten om dat zelf te doen
    - betekent telkens S completering van imaginair beeld van zichzelf in MvrK
    - cf. Strachey *mutative interpretation* in moment van angst
  - echter Sém V: hysterie nooit vastpinnen op désir voor iemand (bv MvrK)
    immers: hysterie = *désir de désir*, als defensie tegen *désir de l'Autre*
- gevolgen
  - Dora zou effectief verliefd (V*erliebtheit*) geworden zijn op MvrK …
  - … maar Dora zou zich ook bewust geworden zijn dat die effectieve verliefdheid op MvrK …
    - … resultaat is van haar imaginaire investeringen in het beeld van MvrK – MvrK = i(a)
    - … te danken is aan Freud – Freud = I(A)

Sém X (1963, pp. 110-111): object viseren
= 2 kanten overdracht (cf. conceptualisering overdracht in Sém XI)

- Freud ziet enkel de diachrone historische subject kant van de overdracht
  - Oedipale of S herhaling van liefde tot vader = MrK
  - herhaling trauma
- Freud ziet niet de synchrone object kant van de overdracht
  - partieel driftobject = MvrK en orale object (niet oedipaal!!)
  - *agalma = ce qui lui manque*
  - *amour présent dans le R* (cf. Socrates verwijst Alcibiades naar Agathon??
  - Freud dus zelf oraal object voor Dora?